

KRISTIANSAND

2. MAI
2018

**VÆR
SMART!**

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

Vest-Agder
fylkeskommune

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

MILJØ-
DIREKTORATET

VÆR! SMART!

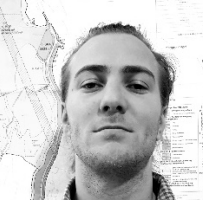

OM PROSJEKTET

Klimaendringene forsterker de utfordringene som naturkreftene gir oss. Temperatur og nedbør vil øke generelt, og det forventes flere dager med store nedbørsmengder.

De økte utfordringene må møtes med kunnskap og samarbeid. Målet med dette prosjektet er å styrke forvaltningens kompetanse og forståelse for arbeidet med klimatilpasning.

Vær Smart!

Foredragsholdere

<p>Steinar Taubøll</p> <p>Dosent i juridiske fag ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet med naturskade og erstatningsrett som spesialfelt. Har også advokatbevilling, samt tidligere naturfaglig utdanning og lang erfaring fra miljøforvaltningen.</p>	
<p>Irene Brox Nilsen</p> <p>Hydrolog ved NVE/Norsk Klimaservicesenter. Doktorgrad i hydrologi og klimafag ved Universitetet i Oslo. Har utarbeidet klimaprofiler for Nord-Trøndelag, Nordland, Troms, Finnmark, Telemark og Buskerud.</p>	
<p>Lars Ove Gidske</p> <p>Seniorrådgiver i NVE. Hovedfag i samfunnsgeografi fra UiO. Hjelper kommuner med å ivareta skred- og flomsikkerhet for ny bebyggelse gjennom arealplan. Bidrar i konkrete kommunale planprosesser og i utviklingsarbeid knyttet til kartbruk og dataflyt.</p>	
<p>Andreas Grimslund</p> <p>Ingeniør i Tvedestrand kommune, vann/avløp og miljø. Utdannet ved HiOA og NMBU. Har jobbet med strømningsmekanikk og modellering, privat vannverk og kommunal VA drift. Jobber nå i kommunal prosjektavdeling og er bindeledd mellom teknisk og plan.</p>	
<p>Kim Haukeland Paus</p> <p>Rådgiver i Asplan Viak. Dr. Ing. fra NTNU. Har bred erfaring med overvann, byvassdrag, klimatilpasning, hydrologi og planer, strategier og beregninger knyttet til VA-systemer. Ekspertkompetanse innen klimatilpasset overvannshåndtering ved bruk av blågrønne tiltak.</p>	
<p>Ellen-Birgitte Strømø</p> <p>Koordinator for klimatilpasning i Trondheim kommune og ansvarlig for Plan for klimatilpasning. Cand.real fra NTNU. Har det meste av yrkeslivet arbeidet med miljøspørsmål i offentlig og privat sektor, bla som miljøsjef i Lillehammer kommune, Oppland fylke, Forsvarsbygg og i Telenor.</p>	

Program Kristiansand 2. mai 2018

09.00 REGISTRERING OG KAFFE

09.30 Åpning og innledning
v/ Yngve Årøy, Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

09.45 Forventede klimaendringer i Agder
v/ Irene Brox Nilsen, NVE / Norsk Klimaservicesenter

- Om bruk av klimaprofiler

10.00 Nasjonal politikk, risikovurdering og relevante regelsystemer
v/ Steinar Taubøll, NMBU

- Juridiske rammer for klimatilpasning i plan og byggesak
- Forholdet til ROS-analyser

10.30 PAUSE

10.45 Flom, overvann og skred – juridisk oversikt
v/ Steinar Taubøll, NMBU

- Aktsomhetskrav og erstatningsregler – utviklingen i nyere rettspraksis

---

11.45 LUNSJ

12.30 Flom, overvann og skred - praktisk håndtering
v/ Lars Ove Gidske, NVE

- Risikotyper
- Relevante datakilder og verktøy i planleggingen

13.10 Overvann i byer og tettsteder – juridisk oversikt
v/ Steinar Taubøll, NMBU

- Sentrale ansvarsregler og forholdet til forsikring

13.40 Samspill mellom plan og teknisk avdeling for å løse flomproblemer – erfaringer fra Tvedestrand.
v/ Andreas Grimslund, Tvedestrand kommune

14.10 PAUSE

14.25 Overvann i byer og tettsteder – praktisk håndtering

v/ Kim Paus, Asplan Viak

- Beregning av nedbørsrisiko og dimensjonering
  - Strategier for urban overvannshåndtering
  - Praktisk gjennomføring av tiltak
-

15.10 Gjennomføringsmekanismer og samarbeidsrelasjoner i klimatilpassningsarbeidet

v/ Ellen-Birgitte Strømø, Trondheim kommune

- Kommunenes rolle som planmyndighet
  - Intern organisering og samhandling på tvers av sektorer
  - Nettverksarbeid og kompetansedeling
-

16.00 VEL HJEM – VÆR GLAD

Praktisk informasjon

Sted: Clarion Hotel Ernst, Rådhusgt. 2, 4664 Kristiansand, tlf 38128600.

Pris: Gratis for ansatte i offentlig sektor. Kr 500 for ansatte i privat sektor.

Påmelding: Innen 13.4, her: <https://austagderfk.pameldingssystem.no/vaer-smart>

Spørsmål? Kontakt Thomas Kiland-Langeland, fmavtck@fylkesmannen.no
eller Tine Eilen Gunnes, tine.eilen.gunnes@austagderfk.no

Galskap er å gjøre det
samme om og om igjen, og
forvente et annet resultat.

Albert Einstein